

ОРХОН АЙМГИЙН ХӨГЖЛИЙН 2025 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

2025 оны 12 дугаар сарын 24-ний өдөр

Орхон аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн газар

№	Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн үр дүн	Хөтөлбөрийн үр дүн	Бодлогын үндэслэл	Төсөл арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Суурь түвшин		Зорилтот түвшин	Хүрсэн түвшин	Төлөвлөгөөний төсөв, эх үүсвэр	Төсвийн гүйцэтгэлийн хувь	Хэрэгжилтийн хувь	Тайлбар
							Он	Түвшин						
Салбарын үр дүн: Хүнсний аюулгүй байдлыг сайжруулна														
1.	3.4. Ажлын байрыг нэмэгдүүлэх хөтөлбөр, арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ	3.4.1. Хоршоо эрхлэгчдийг бодлогоор дэмжин, ажлын байрыг нэмэгдүүлнэ.	ТЖҮЧ 3.4.6	3.4.1.1. Шинэ хоршоо-Чинээлэг малчин хөдөлгөөний хэрэгжилтийг эрчимжүүлэх, зээлийн дэмжлэгт хамруулах	Дэмжсэн хоршоодын тоо, Кластер үйлдвэрлэл, үйлчилгээ	Тоо	2023	-	хоршоо 25, кластер үйлдвэрлэл 1-ээс доошгүй	30 хоршоог дэмжиж, 5 хоршоонд зээл олгосон	950.0 УТ	529.0 УТ	100	“Шинэ хоршоо хөдөлгөөн”-ний хүрээнд 47 хоршооны 174 малчин 6.4 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтын зээлд хамрагдсан. Үүнээс 2025 оны байдлаар хөдөө аж ахуйн чиглэлийн 203 гишүүнтэй 23 хоршоо шинээр байгуулагдаж, 6 хоршооны 16 малчин 529.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтын зээлд хамрагдан үйл ажиллагаагаа эхлүүлсэн бол Хоршоо хөгжүүлэх сангаас 5 хоршоонд 422.7 сая төгрөгийн зээл олгосон. Дани-Монголын хамтарсан "Хариуцлагатай тогтвортой хоршоо" төсөлтэй хамтран хоршоодыг чадавхжуулах, загвар хоршоо бий болгох зорилгоор 5 удаагийн цуврал сургалт зохион байгуулж давхардсан тоогоор 131 хүнийг хамруулсан. Хоршоодыг чадавхжуулах, мэдлэг олгох зорилгоор 14 удаагийн сургалтыг давхардсан 256 хүнийг хамруулсан бол 2 удаагийн туршлага судлах арга хэмжээ зохион байгуулж 16 хоршооны төлөөллийг оролцуулж ажилласан. Малчдын 3 хоршоонд эрчимжсэн мал аж ахуйн фермерийн зориулалтаар 11.4 га газар эзэмшүүлсэн. Хүнс, хөдөө аж ахуйн газрын даргын баталсан удирдамжийн дагуу Сумдын Засаг даргын Тамгын газар, Зээлийн батлан даалтын сантай хамтран батлан даалттай зээл авсан 123 малчин өрхийн 78 зээлдэгчийн үйл ажиллагаатай газар дээр нь танилцан, хяналт үнэлгээ хийсэн. Зээл авсан харилцагч тус бүрээс 5 бүлэг 14 асуулт бүхий судалгаа авч, хяналтаар ажилласан ажилтан малчны үйл ажиллагаа, зээл төлөхөд үүсэж болзошгүй эрсдэлийн нөхцөл байдлыг үнэлэн тодорхойлж, хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн үр дүнг дүгнэх, малчдын санал, хүсэлт тулгамдаж буй асуудлын талаар ярилцан мэргэжил арга зүйн зөвлөмж өгч ажилласан.
2.				3.4.1.2. “Хоршоо хөгжүүлэх нийгмийн	Хөтөлбөрийн хэрэгжилт	Хувь	2023	100	100	100	20.0 ОНТ	8.0 ОНТ	100	Аймгийн Засаг даргын 2025 оны "Хоршооны салбарын 2025 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөө батлах тухай" А/339 дүгээр

				хэмжээний хөтөлбөр III"-ыг орон нутагт хэрэгжүүлэх							XXСан 422.7		захирамжаар төлөвлөгөөнд 7 зорилт 22 арга хэмжээ зохион байгуулахаар 8.0 сая төгрөг батлуулж, сургалтад хамруулж чадавхжуулах, үзэсгэлэн худалдаанд оролцуулж борлуулалтыг дэмжих, шинэ технологи, инновац нэвтрүүлэх зорилгоор туршлага судлуулах, хоршоодын сайн туршлагыг олон нийтэд хүргэх, сурталчлах, мэдлэг мэдээлэл авах, харилцан санал солилцох, хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх зорилгоор Улсын зөвлөгөөнд оролцуулах, зээлд хамрагдсан хоршоодын үйл ажиллагаанд хяналт хийх, зээлийн зарцуулалтын үр дүнг тооцох зэрэг ажлуудыг үр дүнтэй зохион байгуулж, хэрэгжүүлэн ажиллаа. Хоршоодыг чадавхжуулах 5 удаагийн сургалтад давхардсан тоогоор 131 хүнийг хамруулсан. Аймгийн хэмжээнд "Хоршоог хөгжүүлэх сан"-аас хөдөө аж ахуйн чиглэлийн 5 хоршоо 422.7 сая төгрөгийн хөнгөлөлттэй зээлд хамрагдсан.	
3.				3.4.1.3. Ахуйн үйлчилгээний салбарыг хөгжүүлэх үндэсний хөтөлбөр"-ийг орон нутагт хэрэгжүүлэх	Хөтөлбөрийн хэрэгжилт	Хувь	2023	100	100	100	20.0 ОНТ	8.0 ОНТ	100	A/452 дугаар захирамжаар батлагдсан 2025 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд 4 зорилтын хүрээнд 11 арга хэмжээ зохион байгуулахаар төлөвлөн хэрэгжилтийг бүрэн хангаж ажилласан. Төлөвлөгөөний дагуу Баян-Өндөр сумын ЗДТГ, Монголын Үсчин, гоо засалчдын холбоотой хамтран “Монголын Үсчин Гоо Сайхны Хөгжил–2030” чуулган зохион байгуулсан. Тус чуулганаар 14 аймаг орон нутгийн холбоод, 10 гаруй байгууллагууд, 250 гаруй мэргэжилтэн нар идэвх санаачилгатай оролцлоо. Мэргэжлийн ур чадварыг дээшлүүлэх 2 удаагийн сургалтыг зохион байгуулж, нийт давхардсан тоогоор 64 хүн хамрагдсан. Үүнд: “Бикини ваксны -ONE TOUCH” сургалт, Дэлхийн аварга, Алтан цомын эзэн, Дэлхийн дасгалжуулагч МУ-н мастер А.Магнай амжилтад хүрсэн туршлагаасаа хуваалцсан.
4.		3.4.2. Өрхийн болон жижиг, дунд үйлдвэрийн зориулалттай зээлийн сан, хүртээмжийг нэмэгдүүлж, төсөл хөтөлбөрт хамрагдах, санхүүгийн зах зээлд	ТЖҮЧ 3.4.7, ТЖҮЧ 8.5.1	3.4.2.1. Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангаас олгох зээлийн хэмжээг нэмэгдүүлэх, үр дүнд хяналт үнэлгээ хийх	Олгосон зээлийн хэмжээ	Тб. төг	2023	1.0	1.4	1.3	1400.0 УТ	300.0 ОНТ 1,000.0 УТ	92.8	Хүнс хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яам, Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг Жижиг дунд үйлдвэрийн газар, Орхон аймгийн Засаг даргын тамгын газрын хамтарсан гэрээгээр 2025 онд орон нутгийн төсвөөс 300.0 сая төгрөгийг ЖДҮХС-нд байршуулсан. Жижиг дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангаас 1.0 тэрбум төгрөгийн санхүүжилт буюу нийт 1.3 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийн эх үүсвэртэй зээл зарлаж 10 төсөлд 1.3 тэрбум төгрөгийн зээл олгосон. Үүний үр дүнд 18 ажлын байр шинээр бий болж, 29 ажлын байр хадгалагдсан байна.

5.		гарах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.			ЖДҮХС-аас хөнгөлөлттэй зээл авсан нийт аж ахуйн нэгжүүдэд хийсэн хяналт шинжилгээ	Тоо	2023	100	100	ЖДҮХ С-аас 27	5.0 ОНТ	3.0 ОНТ	100	Жижиг дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангаас 2019-2025 онуудад нийт 38 төсөлд 4.9 тэрбум төгрөгийн хөнгөлөлттэй зээл олгосон. Үүний үр дүнд 105 ажлын байр шинээр нэмэгдэж 168 ажлын байр хадгалагдсан. Зээлийн эргэн төлөлт, төсөл хэрэгжилтэд хяналт, үнэлгээ хийхийн зэрэгцээ сар бүрийн 19, 20-нд зээлдэгч тус бүртэй утсаар холбогдож төлөлт болон зээлийн ямар төлөвт байгааг сануулах, зээлийн санхүүжилтийг үр дүнтэй зарцуулж, үйлдвэрийн үйл ажиллагаандаа ахиц дэвшил гарган амжилттай ажиллаж байгаа үйлдвэрийг орон нутгийн телевиз, сайтуудтай хамтран сурталчлан ажиллалаа. Нийт 38 төслөөс зээлийн үлдэгдэлтэй 27 аж ахуйн нэгжид хяналт хийхээр төлөвлөж, 100 хувь хэрэгжүүлсэн.
6.				3.4.2.2. Орон нутгийн үйлдвэрлэгчдийн бараа, бүтээгдэхүүнийг олон нийтэд таниулан сурталчлах, борлуулалтыг дэмжих үзэсгэлэн худалдаа зохион байгуулах	Зохион байгуулсан үзэсгэлэн худалдаа	Тоо	2023	2	1-ээс дээш	10 удаагийн үзэсгэлэн зохион байгуулсан	20.0 ОНТ	7.5 ОНТ	100	Тайлант хугацаанд 10 удаагийн үзэсгэлэн худалдаа зохион байгуулж, 280 иргэн аж ахуйн нэгж бизнес эрхлэгчдийн оролцуулан 902.0 сая төгрөгийн борлуулалт хийсэн. Орон нутагт үйл ажиллагаа явуулж байгаа жижиг дунд үйлдвэр эрхлэгчдийн бараа бүтээгдэхүүнийг сурталчлах зорилгоор бүтээгдэхүүний цахим каталог гаргаж, 80 аж ахуйн нэгжийн 500 гаруй нэр төрлийн бүтээгдэхүүнийг холбогдох мэдээллийн хамт байршуулан сурталчилж байна.
7.	4.3. Хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийн нөөц ашиглалт, эдийн засгийн эргэлтийг эрчимжүүлж, тооноос чанар, бүтээмжид шилжүүлнэ	4.3.1. Гол нэрийн хүнсний бүтээгдэхүүний хэрэгцээг орон нутгийн үйлдвэрлэлээр хангана.	ТЖҮЧ 2.4.1, ТЖҮЧ 8.5.1	4.3.1.1. Орон нутгийн хүнсний бүтээгдэхүүнийг хөгжүүлэх зорилгоор болзолт уралдаан зарлаж, шилдэг бүтээгдэхүүн хөгжүүлэхэд нь дэмжлэг үзүүлэх	Зохион байгуулсан арга хэмжээ, дэмжлэгт хамруулсан бүтээгдэхүүн	Тоо	2023	1	5	5	35.0 ОНТ	-	100	Хойд бүсийн зөвлөлийн анхдугаар хуралдааны хүрээнд бүсийн хэмжээнд бараа бүтээгдэхүүнээ сурталчлан таниулах ажил зохион байгуулагдаж бүсийн брэнд бүтээгдэхүүн шалгаруулах уралдаанд Эрдэнэт хивс ХХК хивсэн бүтээгдэхүүн, Эрдмин ХХК цахилгааны уртасгагч, Ордазан хошуу ХХК-ний сүүт нэрийн бүтээгдэхүүн, Баярмөнх наран ХХК-ний Хүндэтгэлийн багц, Өндөрлөг урлан цех арьсан цүнх гэсэн 5 бүтээгдэхүүн брэнд шалгаруулах уралдаанд нэр дэвшүүлэн холбогдох материалыг Бүсчилсэн хөгжлийн үндэсний хүрээлэнд хургүүлэн ажилласан. Аймгийн Засаг даргын 2025 оны А/955 дугаар захирамжаар Орон нутгийн хүнсний бүтээгдэхүүнийг хөгжүүлэх, брэнд бүтээгдэхүүн шалгаруулах, сурталчлан таниулах өдөрлөг, арга хэмжээг 2025 оны 12 сарын 29, 30-ны өдрүүдэд зохион байгуулахаар төлөвлөн бэлтгэл хангасан ч 2025 оны 12 сарын 12-ны өдрийн аймгийн Засаг даргын шуурхайн зөвлөгөөний үүрэг даалгаврын дагуу арга хэмжээ цуцлагдсан.

8.			ТЖҮЧ 2.2.5, 2.5.5, 4.1.8	4.3.1.2. Хүнсний үйлдвэрлэл эрхлэгчдийг чадавхжуулах сургалт болон бүтээгдэхүүнийг хөгжүүлэх, сурталчлах өдөрлөг зохион байгуулах, туршлага судлуулах,	Зохион байгуулсан сургалт, туршлага судалсан	Тоо	2023	1 сургалт, 1 туршлага	1 сургалт өдөрлөг, 1 туршлага	3 сургалт, 3 туршлага	15.0 ОНТ	-	100	Хүнсний худалдаа, хоол үйлдвэрлэлийн салбарын бизнес эрхлэгчдийг чадавхжуулах, мэдээллээр хангах 2 удаагийн сургалт зохион байгуулсан. Сургалтад хүнсний худалдаа эрхлэгч 100 аж ахуйн нэгжийн 127, хоол үйлдвэрлэлийн 110 аж ахуйн нэгжийн 134 иргэн хамрагдсан. Хойд бүсийн зөвлөлийн анхдугаар хуралдааны хүрээнд Булган аймагт "Түншлэл-Хамтын ажиллагаа" үзэсгэлэн зохион байгуулагдаж, Орхон аймгаас 8 хүнсний үйлдвэрлэгчийг оролцуулж, туршлага судалсан. -Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн шинэчилсэн найруулга" хэлэлцүүлэг зохион байгуулсантай холбогдуулан хүнсний үйлдвэрлэл эрхлэгч 20 иргэн, аж ахуйн нэгжийг хамруулж, үзэсгэлэн худалдаа зохион байгуулсан. -Хүнс хөдөө аж ахуй хөнгөн үйлдвэрийн яамнаас зохион байгуулсан "Намрын ногоон өдрүүд-Үндэсний үйлдвэрлэл-2025" нэгдсэн арга хэмжээнд 13 аж ахуйн нэгж 2 иргэн оролцож "Шилдэг ногоочин"-оор Жаргалант сумын ногоочин Б.Жаргал шалгарсан. Үзэсгэлэн арга хэмжээнд орон нутгаа сурталчлан оролцож бараа бүтээгдэхүүнээ худалдаалан 101.9 сая төгрөгийн борлуулалт хийсэн байна. Орон нутгаас оролцсон иргэн, аж ахуйн нэгжид шатахууны дэмжлэг олгон, үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүнийг сурталчлан, хаяг, анонс бэлтгэн хэвлүүлж, дэмжин ажилласан.
9.			ТЖҮЧ 2.2.5, ТЖҮЧ 2.5.5	4.3.1.3. Хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэгчдийн ур чадварыг дээшлүүлэх, ажил мэргэжлийн уралдаан зохион байгуулах, улс бүсийн арга хэмжээнд дэмжин оролцуулах, чадавхжуулах сургалт зохион байгуулах	Зохион байгуулсан арга хэмжээ	Тоо	2023	Уралдаан-1, сургалт-1 зохион байгуулсан.	Уралдаан 1-ээс доошгүй удаа, сургалтыг 2-оос доошгүй удаа	Уралдаан-2, Өдөрлөг арга хэмжээ-1	20.0 ОНТ	7.0 ОНТ	100	Монгол үндэсний болон орон нутгийн онцлогтой уламжлалт хоол, идээ ундааг нийтэд сурталчлан таниулах, уламжлалт мэдлэг, инновацыг түгээн дэлгэрүүлж, салбарын ажилтан ажиллагсдын чадамж, ур чадварыг дээшлүүлэх, туршлага солилцуулах зорилгоор Монгол үндэсний хоол, идээ ундааны "ERDENET FOOD FESTIVAL" хоолны уралдаан, шоу үзүүлбэрийг 2025 оны 05 дүгээр сарын 30, 31-ний өдрүүдэд Эрдэнэт спорт амралтын хүрээлэнд, "Аймгийн аварга тогооч" шалгаруулах уралдааныг 2025 оны 06 дугаар сарын 06-ны өдөр GOLD ресторанд аймгийн Засаг даргын тамгын газар, Баян-Өндөр сумын ИТХ, Орхон аймгийн Тогоочдын холбоотой тус тус хамтран зохион байгуулж, "АЙМГИЙН АВАРГА ТОГООЧ" шалгаруулах тэмцээнд Орхон аймгийн нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж буй хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээний газрын 47 тогооч 6 нэр төрөлд ур чадвараа

														сорин оролцож, 24 байрыг эзлүүлэн шагнаж урамшуулав. “БҮСИЙН АВАРГА ТОГООЧ” шалгаруулах “Гэгээнтний өлгий 2025” ажил мэргэжлийн уралдаан Архангай аймгийн “АРА комплекс”-т 2025 оны 07 дугаар сарын 22-24 өдрүүдэд зохион байгуулж, Орхон аймгаас 9 тогооч оролцон давхардсан тоогоор Алтан цом-1, Алтан медаль-7, Мөнгөн медаль-5, Хүрэл медаль-2 шагналуудыг тус тус хүртсэн. “УЛСЫН АВАРГА ТОГООЧ, ЗӨӨГЧ” шалгаруулах ур чадварын уралдаан Улаанбаатар хотод 2025 оны 10 дугаар сарын 18-20-ны өдрүүдэд зохион байгуулагдаж, Орхон аймгаас 12 тогооч оролцож, Алтан цом-1, Алтан медаль-1, Мөнгөн медаль-1, Хүрэл медаль-6, Тусгай байр-3 шалгарч амжилттай оролцсон.
10.			ТЖҮЧ 8.5.1	4.3.1.4. Хүн амын хаврын хүнсний хэрэгцээнд махны нөөц бүрдүүлэх	Нөөцөд бэлтгэсэн махны хэмжээ, хаврын хэрэгцээг хангасан байдал	Тоо, хувь	2023	200 тн мах	200 тн мах , 15 хүртэл хувь	200 тн 21.5 хувь	620.0 ОНТ	400.0 ОНТ	100	Аймгийн хүн амын 2025 оны хаврын хэрэгцээний махны 21.5 хувийг Эрдмийт ХХК бэлтгэн эрүүл ахуй, ариун цэврийн шаардлагад нийцсэн үйлдвэрийн аргаар бэлтгэсэн үхэр, хонь, ямааны 200 тн махыг 3 дугаар сарын 15-ны өдрөөс эхлэн Баян-Өндөр сумын 29 цэгт, Жаргалант суманд 3 цэгт үхрийн мах 1 кг нь 12300, хонины мах 1 кг нь 10300, ямааны мах 1 кг нь 8300 төгрөгийн үнээр хэрэглэгчдэд хүргэсэн. Үхрийн мах 110 тн, хонины мах 80тн, ямааны мах 10 тн нийлүүлж, зах зээлийн үнээс үхрийн мах 1 кг нь 6200, хонины мах 1 кг нь 4867, ямааны мах 1 кг нь 3700 төгрөгөөр тус тус хямд нийлүүлэгдэж, 1.1 тэрбум төгрөгийн хямд үнээр иргэдэд хүргэсэн үр дүнтэй байна.
11.			ТЖҮЧ 2.5.5, ТЖҮЧ 8.5	4.3.1.5. Хүнсний аюулгүй байдлын хяналтын чиглэлээр төлөвлөгөөт хяналт шалгалтыг хийхэд дэмжлэг үзүүлэх.	1.Хүнсний аюулгүй байдлын холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийн хувь 2. “Салбарын хяналт шалгалтын 2025 оны төлөвлөгөө” -нд	Хувь	2023	63.0 хувь, 11 объект	75.0, 100	1. 90.5 2.95	20.0 ОНТ	4.4 ОНТ	92.8	Төлөвлөгөөт хяналт шалгалтыг 2025 онд 57 объект хамруулахаас 54 буюу 95 хувьд хийж гүйцэтгэсэн. 2 аж ахуйн нэгж, 1 иргэн үйл ажиллагаа эрхлээгүй. Шалгалтаар бага эрсдэлтэй 53 объект, дунд эрсдэлтэй 1 объект - Хууль сахин мөрдөлтийн түвшин 90.5хувь - Эрсдэл үүсэх магадлал 9.4 хувь - Зөрчлийн тоо 275 -Хяналт шалгалтын явцад нийт 275 зөрчил илрүүлж, 219 зөрчлийг газар дээр арилгуулж илэрсэн зөрчлийг нь арилгуулахаар улсын ахлах байцаагчийн 12 заалт бүхий 2 албан шаардлага, улсын байцаагчийн 24 заалт бүхий 2 албан

					тусгагдсан хяналт шалгалтын хэрэгжилт									шаардлага хугацаатай хүргүүлж, зөрчлийг гүйцэтгэлийн хяналтаар арилгуулсан. Хүрсэн үр дүн: 2024 онтой харьцуулахад эрсдэл 5.2 хувиар буурсан, Хууль тогтоомжийн хэрэгжилт 5.2 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна.
12.			ТЖҮЧ 2.5.5, ТЖҮЧ 8.6	4.3.1.6. Нийтээр тэмдэглэх баяр болон цаг үеийн шаардлагаар зохион байгуулж буй арга хэмжээнд урьдчилан сэргийлэх хяналт шалгалт хийх	Зөрчил арилгасан байдал	Хувь	2023	65	75	89	20.0 ОНТ	-	100	Урьдчилан сэргийлэх хяналт шалгалтыг 548 объектод хийсэн. Шалгалтын явцад 346 зөрчлийг илрүүлж, 241 буюу 70%-ийг газар дээр нь арилгуулсан. Давхардсан тоогоор хүнсний чиглэлийн 297 аж ахуйн нэгж, 627 иргэдэд мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгсөн. Илэрсэн зөрчилтэй холбогдуулан 7 аж ахуйн нэгжид 74 заалт бүхий улсын байцаагчийн албан шаардлагыг үйлдэж, биелэлтийг хангуулж ажилласан. Гүйцэтгэлийн хяналт шалгалтаар хийхэд 67 зөрчлийг арилгуулж, хууль тогтоомжийн хэрэгжилт 90 хувьд хүрсэн.
13.		4.3.2. Тариалангийн нийт эргэлтийн талбайн ашиглалтыг сайжруулж, газар тариалангийн хүрсэн түвшинг тогтворжуула н хөгжүүлнэ.	ТЖҮЧ 4.1.8, ТЖҮЧ 8.5.1, ТЖҮЧ 8.5.2	4.3.2.1. Өрхийн тариалан эрхлэгчдэд дэмжлэг үзүүлэх	Дэмжлэгт хамрагдсан өрх	Тоо	2023	500	100	500	150.0 ОНТ	50.0 ОНТ	100	“Өрхийн тариалалтыг дэмжих” ажлын төлөвлөгөөнд нийт 9 арга хэмжээ төлөвлөсөн. Төмс, хүнсний ногооны үрийн дэмжлэгт Баян-Өндөр сумын 500 өрхийг хамруулан 25тн үрийн төмс, 500 ширхэг 4 төрлийн үрийн багц олгосон. Нэг өрхийн 250 м.кв талбайд тарихаар тооцож үр олгосон нь нийт 12.5 га талбайд төмс, хүнсний ногоо тариалсан. Жаргалант сум төмс, хүнсний ногооны үр шинэчлэх зорилгоор төмсний үр 30 тн, шар луувангийн үр 100 кг, шар манжингийн үр 50 кг, хүрэн манжингийн үр 50 кг, урт сонгинын үр 10 кг-ыг 80 хувийн хөнгөлөлттэй үнээр иргэдэд олгосон. Үүний үр дүнд 25 га талбайд төмс, 32 га талбайд шар лууван, 17 га талбайд шар манжин, 10 га талбайд хүрэн манжин, 2 га талбайд урт сонгино тарих үрээр дэмжсэн.
14.			ТЖҮЧ 4.1.8, ТЖҮЧ 8.5.1	4.3.2.2. Хүлэмжийн аж ахуйг дэмжин хөгжүүлэх	Дэмжлэгт хамрагдсан иргэн, аж ахуйн нэгж	Тоо	2023	100	20	53	100.0 ОНТ	200.0 ОНТ	100	Хүлэмжийн тариалалтыг нэмэгдүүлэх зорилгоор орон нутгийн төсвийн 200.0 сая төгрөгийн 6*10 м-ийн харьцаатай 50 ширхэг хүлэмжийг Жаргалант суманд 29, Баян-Өндөр сумын 21 иргэнд олгосон. Үүний үр дүнд хүлэмжийн талбай 3000 м.кв нэмэгдэх боломж бүрдсэн. Аймгийн хэмжээнд нийт 223 иргэн, 6 аж ахуйн нэгж 37.8 мян.м.кв хүлэмжийн талбайд тариалалт эрхэлж 439.6 тн ургац хураан авсан нь хүнсний ногооны нийт ургацад хамгаалагдсан хөрсний ургац 4 хувьтай байна. Хүлэмжийн аж ахуй эрхлэгч 2 аж ахуйн нэгж, 1 иргэний 1450 м.кв бүхий 3 ширхэг нарлаг хүлэмжид 8.6 сая төгрөгийн цахилгааны хөнгөлөлт үзүүлсэн..
15.			ТЖҮЧ	4.3.2.3. Орон нутгийн үйлдвэрлэгчдийг	Оролцсон бизнес эрхлэгчид	Тоо	2023	7 аж ахуйн	5-аас доошгүй	13 аж ахуйн нэгж,	3.0 ОНТ	5.5 ОНТ	100	Хүнс хөдөө аж ахуй хөнгөн үйлдвэрийн яамнаас зохион байгуулсан “Намрын ногоон өдрүүд-Үндэсний үйлдвэрлэл-2025” нэгдсэн

				“Намрын ногоон өдрүүд-2025” улсын нэгдсэн арга хэмжээнд оролцуулах				нэгж, 4 иргэн		2 иргэн				арга хэмжээнд 13 аж ахуйн нэгж 2 иргэн оролцож “Шилдэг ногоочин”-оор Жаргалант сумын ногоочин Б.Жаргал шалгарсан. Үзэсгэлэн арга хэмжээнд орон нутгаа сурталчлан оролцож бараа бүтээгдэхүүнээ худалдаалан 101.9 сая төгрөгийн борлуулалт хийсэн байна. Орон нутгаас оролцсон иргэн, аж ахуйн нэгжид шатахууны дэмжлэг олгон, үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүнийг сурталчлан, хаяг, анонс бэлтгэн хэвлүүлж, дэмжин ажилласан.
16.			ТЖҮЧ 8.5.3	4.3.3.1. Үржлийн хээлтүүлэгч, хээлтэгч малд үзлэг ангилалт хянан баталгаажуулалт хийх, ялган тэмдэглэж, бүртгэл мэдээллийн нэгдсэн санд хамруулах	1.Үзлэг ангилалтад хамрагдах мал 2. Бүртгэл мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэгдэх мал	Тоо Хувь	2023	1. 40.0 мянган толгой 2.1.7 мянган толгой.	1. 100 хувь, бог малын хээлтэгчийн 60-аас доошгүй хувь, 2. 1.0 мянган толгой үхрийг бүртгэсэн байна.	1.100 хувь, бог малын хээлтэгчийн 60 хувь 1. 3579 үхэр бүртгэсэн.	10.0 ОНТ	4.3 ОНТ	100	41.2 мянган толгой малыг үзлэг ангилалтад хамруулахаас хаврын үзлэг ангилалтад бог малын 719 толгой хээлтүүлэгчийг 100 хувь, 40.6 мянган толгой хээлтэгчийн 60.0 хувь буюу 24.2 мянган толгой хээлтэгчийг хамруулан анги, чанарыг тодорхойлон ажилласан. Баян-Өндөр, Жаргалант сумдын 147 малчин өрхийн 3579 толгой сайжруулсан үүлдрийн үхрийг малын үндэсний бүртгэл мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэсэн.
17.		4.3.3. Малын чанар, ашиг шимийг сайжруулж, малын тоог чанарт шилжүүлж малын гений санг хамгаалах, биотехнологийн ололтыг нэвтрүүлэх, эрчимжсэн мал аж ахуйн салбарын хөгжлийг дэмжинэ.	ТЖҮЧ 8.5.2, ТЖҮЧ 8.5.5	4.3.3.2. Малчдын өвөлжөө, хаваржааны бууцны хөлд ногоон тэжээл тариалж тэжээлийн хангамжийг нэмэгдүүлэх	1. Тэжээлийн ургамал тариалсан талбайн хэмжээ 2. Тэжээлийн хангамжийн нэмэгдсэн хувь	Га	2023	-	20 га , 10	1. 78 2.15	50.0 ОНТ	100.0 ОНТ	100	Атар-IV тариалангийн тогтвортой хөгжлийн аяны хүрээнд ХААИС-ийн Мал аж ахуй биотехнологийн салбар сургуультай хамтран малчдын түвшинд тэжээл үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэх зорилгоор "Өвөлжөө, хаваржааны бууцны хөл газар"-т тэжээл тариалах сургалтыг зохион байгуулж 112 малчин өрхөд 100 сая төгрөгийн олон наст тэжээлийн ургамлын үрийг олгосон. Үүний үр дүнд: 78 га талбайд тэжээлийн ургамал тариалж, 220 тн тэжээл хураан авч тэжээл үйлдвэрлэлийн хэмжээг өмнөх оноос 15.0 хувиар нэмэгдүүлсэн.
18.			ТЖҮЧ 8.5.2, 8.5.5	4.3.3.3. Аймаг өвс, тэжээлийн аюулгүйн нөөцийг бүрдүүлэх.	Өвс, тэжээлийн хэмжээ	Тн	2023	160 тн өвс, 50.0 тн тэжээл	100 хувь бүрдүүлнэ	100 хувь	195.0 ОНТ	400.4 ОНТ	100	МУ-ын Засгийн газрын 2025 оны 56 дугаар тогтоолоор аймаг, сумдын аюулгүйн нөөцөд нийт 166 тн бүдүүн тэжээл, 144 тн хүчит тэжээл бэлтгэхээс 190 тн өвс, 112.5 үйлдвэрийн тэжээлийг тус тус бэлтгэсэн.Үүнд: • Аймгийн аюулгүйн нөөцөд: Өвс 60 тн, тэжээл 42.5 тн • Баян-Өндөр сум: Өвс 80 тн, тэжээл 40 тн • Жаргалант сум: Өвс 50 тн, тэжээл 30 тн Аймгийн Онцгой комиссын хурлаар 60тн өвс, 70тн үйлдвэрийн тэжээлийг нэмэлтээр бэлтгэсэн.
19.			ТЖҮЧ 8.5, 8.5.5	4.3.3.4. Худаг уст цэгийг шинээр гаргах болон сэргээн	Засварласан болон шинээр гаргасан	Тоо, хувь	2023	Шинээр 1 худаг гаргаж, бэлчээр	Шинээр 1 худаг гаргаж, 2 худаг	3 худаг, бэлчээрийн	65.0 ОНТ	11.8 Баян-Өндөр	100	Аймгийн хэмжээнд бэлчээрийн зориулалттай 87 худаг, уст цэг байгаагаас инженерийн хийцтэй худаг 81, усан сан 6 байна. Бэлчээрийн усан хангамж 87 хувьтай

				засварлаж малчдад эзэмшүүлэх	худгийн тоо, бэлчээрийн усан хангамжийн нэмэгдсэн хувь			ийн усан хангамж 87 хувьд хүрсэн.	засварла ж,бэлчээр ийн усан хангамж 87.5 хувьд хүргэнэ.	усан ханга мж 89.7%		сумын төсөв		байна. Баян-Өндөр сумын Шанд, Гээг, Зүйлийн хөндийн бэлчээрийн 3 худгийг 11.8 сая төгрөгөөр сэргээн засварласан. Үүний үр дүнд 42 өрхийн 5300 толгой мал усаар хангагдсан.
20.		4.3.4. Эрчимжсэн мал аж ахуй эрхлэгчдийн үйл ажиллагааг өргөтгөх, сайжруулахад хөнгөлөлттэй зээлийн бодлогоор дэмжинэ.	ТЖҮЧ 8.5.3, 8.5.4	4.3.4.1. Өндөр ашиг шимт эрчимжсэн мал аж ахуйн чанар сайжирч, бүтээгдэхүүний гарцыг нэмэгдүүлэх.	Хамрагдсан эрчимжсэн мал аж ахуй эрхлэгчдийн тоо	Тоо	2023	66	20	33	6.0 ОНТ	-	100	Эрчимжсэн мал аж ахуй эрхлэгч 15 иргэнд Малын үржил селекц, зохистой дадлын талаар сургалт зохион байгуулсан. Зөгий, тахиа, гахай зэрэг туслах аж ахуй эрхлэгч 18 иргэнд эрчимжсэн аж ахуйн бодлого, цаашид авч хэрэгжүүлэх ажлын талаар, сургалт зохион байгуулсан. Дээрх сургалтын үеэр ЖДҮХС-ийн зээл, Шинэ хоршоо хөдөлгөөн, Атар IV аяны зээлийн мэдээллүүдийг танилцуулан мэргэжил арга зүйн зөвлөмж, зөвлөгөө өгч ажилласан.
Хэрэгжилтийн дундаж хувь:													99.3	